

Piotr Wilniewicz

DRUGIE STWIERDZENIE ZAROŚLÓWKI *ACROCEPHALUS DUMETORUM* W KRAINIE GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH

11 VI 2003 w Kielcach (dzielnica Sady) słyszano śpiewającego samca zaroślówki (Akceptacja KF PTZool). Było to drugie stwierdzenie tego gatunku w Krainie Gór Świętokrzyskich. Pierwsze miało miejsce 11 VI 1999 w rejonie torfowiska „Pakosław” pod Iłżą (Furmanek i Wesołowski 2000). Miejscem spotkania zaroślówki w Kielcach była centralna strefa miasta, gdzie ptak zatrzymał się w zadrzewieniach wierzbowo-topolowych z wykształconą warstwą roślinności zielnej. Podstawą oznaczenia gatunku był 20 minutowy nasłuch śpiewu, bez obserwacji wizualnej. Identyfikację oparto w tym przypadku na dobrej znajomości śpiewu zaroślówki z nagrań oraz innych krajowych *Sylvidae* z terenu. W trakcie nasłuchu, ok. godz. 3³⁰, tuż przed świtem był to jeden z nielicznych śpiewających ptaków w okolicy – w ciemnościach dopiero zaczynały śpiewać samce pleszek *Phoenicurus phoenicurus*, kopciuszków *Phoenicurus ochruros* i kosów *Turdus merula*. Samiec zaroślówki śpiewał w tym czasie prawie nieustannie, przebywając na wysokości ok. 5-6 metrów w gęstej koronie drzewiastej wierzby i nie zmieniając miejsca śpiewu. Śpiew samca zaroślówki wydał się nieco głośniejszy i mocniejszy niż łożówki *Acrocephalus palustris* i trzciniaczka *Acrocephalus scirpaceus*, ale znacznie cichszy niż trzciniaka *Acrocephalus arundinaceus*. Był długi, mocno urozmaicony, momentami ekstatyczny, frazowany, z „trzeszczącymi” elementami typowymi dla *Acrocephalusów*. Składał się z wielu urozmaiconych, kilkakrotnie powtarzanych fraz o zróżnicowanej tonacji. Elementem bardzo wyróżniającym się była głośna, dźwięczna, wysoka w tonie, jakby zwalniana w tempie, wplataną co pewien czas (jak refren) melancholijna, opadająca w tonie wstawka: „ti-lu-li”. W porównaniu z zaganiaczem *Hippolais icterina* śpiew zaroślówki był bardziej urozmaicony jeśli chodzi o zakres dźwięków (od szmerów po tony), nie był złożony w tak dużym stopniu z wysokich i dźwięcznych tonów oraz brak było motywu „kd-i” często rozpoczynającego pieśń zaganiacza. Właściwie jedynie refren zaroślówki mógł się kojarzyć z zaganiaczem. W porównaniu do łożówki śpiew zaroślówki wydawał się głośniejszy i mocniejszy, być może poprzez częste wplatanie twardych, bardziej uszeregowanych szmerów „trr, trr, trr”. Ponadto nie był tak „rozmyty” i nie posiadał charakterystycznych dla łożówki „płaskających” tonów. Ponowne kontrole w miejscu stwierdzenia w dniach następnych nie wykazały obecności zaroślówki, pomimo zastosowanej stymulacji magnetofonowej.

Zaroślówka, do roku 2003 włącznie obserwowana była w Polsce 49 razy, w tym w większości przypadków w północno-wschodniej części kraju, a tylko 4 razy w południowej (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). Niniejsza obserwacja jest jak do tej pory geograficznie najdalej wysuniętym na południe stwierdzeniem tego gatunku w Polsce.

Literatura

Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. PTPP „pro Natura”. Wrocław.

Furmanek M., Wesołowski A. 2000. *Pierwsze stwierdzenie zaroślówki *Acrocephalus dumetorum* w Krainie Gór Świętokrzyskich*. Kulon 5: 91-92.

Adres autora:

ul. Paderewskiego 15/3, 25-017 Kielce, e-mail: pwi43@wp.pl

THE SECOND RECORD OF THE BLYTH'S REED WARBLER *ACROCEPHALUS DUMETORUM* IN THE ŚWIĘTOKRZYSKIE MOUNTAINS

Summary

On 11 June, 2003, a singing male Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum* was observed in the river valley crossing central part of Kielce (50°53'N, 20°39'E). Accepted by the Avifaunistic Commission.